Provincie Noord-Holland
t.a.v. De heer E. Stigter

Verzenddatum
30 november 2022
Ons kenmerk

Uw kenmerk

Uw brief van

onderwerp:
Reactie Concept Energievisie NHN
Pagina
1/7

Contact
Lizzy Buisman
E Lizzybuisman@hollandskroon.nl
T 06 - 46256647

Geachte heer Stigter,

Hierbij de reactie van het College van B&W van de gemeente Hollands Kroon over de Concept Energievisie van de Provincie Noord-Holland, gepubliceerd op 14 oktober 2022. Onze reactie bevat eerst onze visie op het proces rond de totstandkoming van de Concept Energievisie. Daarna geven wij onze reactie op het rapport in algemene zin. Vervolgens gaan we in op mogelijke ontwikkelingen in de gemeente Hollands Kroon. We pleiten ervoor om in te zetten op maximale participatie voor inwoners – inclusief bedrijven en maatschappelijke organisaties. We sluiten af met enkele inhoudelijke aandachtspunten en opmerkingen.

Vooraf merken we op dat de Concept Energievisie een goed overzicht geeft van ontwikkelingen die zich in Noord-Holland Noord afspelen op het gebied van de energievoorziening. Dit overzicht maakt het mogelijk in te gaan op de ruimtelijke, economische en maatschappelijke effecten ervan. Wij zien dat als een goed uitgangspunt voor het maatschappelijke en bestuurlijke gesprek hierover en als een kans om de vragen hierover in de samenleving te beantwoorden. We tekenen daarbij aan dat wij de Concept Energievisie een document voor specialisten en ingewijden vinden. Voor het gesprek dat wij voor ogen hebben is naar ons oordeel bewerking voor een breder publiek nodig, geschreven in klare taal, en voorzien van goed beeldmateriaal. We roepen u op om dit gesprek samen met ons en onze inwoners te voeren. Op de informatiebijeenkomst in Middenmeer op 24 november hebt u daarvoor een eerste stap gezet. Dit waarderen wij.

Proces van totstandkoming

Allereerst geven wij u het volgende in overweging. Bij het opstellen van de Concept Energievisie heeft de provincie Noord-Holland geprobeerd haar stakeholders te betrekken, via de 'Taskforce Energie-infrastructuur'. Ambtelijk hebt u ook onze gemeente daarbij betrokken. Bestuurlijk heeft u na de vorming van een nieuw college van B&W niet meer met de gemeente Hollands Kroon overlegd. Dat vinden wij jammer. Wij betreuren het dat we de inhoud van de Concept Energievisie uit de media moesten vernemen en dat het eerste bestuurlijke overleg erover pas ruim drie weken na de publicatie van de Concept Energievisie heeft plaatsgevonden, te weten op 7 november jl.

Na publicatie heeft de provincie Noord-Holland de gemeenten in Noord-Holland Noord uitgenodigd een (vormvrije) bestuurlijke reactie in te dienen voor 1 december. Hiervoor heeft zij hen zeven weken de tijd gegeven. Wij vinden dat te weinig, gelet op het grote belang van het onderwerp. Wij dringen daarom met klem aan op meer tijd en gelegenheid om deel te nemen aan de verdere uitwerking van de Concept Energievisie. Die tijd is nodig om onze gemeenteraad en onze inwoners voldoende te betrekken bij deze belangrijke discussie. Zoals u ook zelf heeft kunnen waarnemen op 24 november maken veel inwoners zich grote zorgen over de ontwikkelingen die in de Concept Energievisie zijn geschetst. Veel bewoners vinden het bovendien moeilijk zich een voorstelling te maken van deze ontwikkelingen, en de effecten daarvan op het landschap en de woon- en leefomgeving. Wij vinden het van groot belang het gesprek hierover aan te gaan, vragen die leven te beantwoorden en te zoeken naar oplossingen met maatschappelijk draagvlak en - zo mogelijk - maatschappelijke meerwaarde.

Wij nemen daarom de vrijheid na deze eerste bestuurlijke reactie nog aanvullend te reageren, zoals wij op 24 november ook hebben aangegeven. We vertrouwen erop dat u ook onze eventuele aanvullende reactie bij de verdere uitwerking betrekt. Hierbij overleggen wij met de gemeenteraad, en ook met onze buurgemeenten. Dat u hebt aangeboden de Concept Energievisie toe te lichten aan de gemeenteraad en het college stellen we op prijs. Op dat aanbod gaan we graag in. We nemen hierover spoedig contact met u op.

Algemeen

Het doel van de Concept Energievisie is: “inzicht te geven in de ruimtelijke-economische ontwikkelingen in de regio Noord-Holland Noord, die gevolgen hebben voor het energiesysteem”. De inwoners komen in het stuk niet voor en we missen een hoofdstuk participatie. Dat betreuren wij, aangezien participatie een onlosmakelijk onderdeel is van de Energievisie, zoals u zelf heeft beaamd tijdens het bestuurlijk overleg op 7 november. Wij dringen erop aan het participatieproces in de visie op te nemen en inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties vanaf nu te betrekken bij de verdere uitwerking. U schrijft in de Concept Energievisie over “het afwegen van netinvesteringen op basis van maatschappelijke-

economische impact.” We roepen u op daar werk van te maken door met de samenleving in gesprek te gaan. Daarbij denken wij graag met u mee.

Deze oproep richten we ook tot het Rijk. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat werkt aan plannen voor de aanlanding van energie die is gewonnen in windparken in de Noordzee ("Wind op zee"), en studeert samen met netwerkbedrijf TenneT op uitbreiding van het hoogspanningsnet in onze provincie. Hollands Kroon wil vroegtijdig worden geïnformeerd over deze ontwikkelingen.

Dat is voor ons de reden geweest om over de Concept Energievisie een informatiebijeenkomst in Middenmeer te organiseren, op 24 november jl. We zijn blij dat u daaraan hebt meegewerkt, en dat u aanwezig was op de bijeenkomst. Ook het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) was erbij, evenals de netwerkbedrijven TenneT en Liander. De grote belangstelling voor de bijeenkomst en het goede verloop ervan sterken ons in de overtuiging dat het heel goed mogelijk is dit 'maatschappelijke energiegesprek´ te voeren. Samen met u en samen met EZK en de netwerkbedrijven geven wij daar graag een passend vervolg aan. We onderschrijven wat u hierover zei op de bijeenkomst in Middenmeer: dit is "het begin van gesprek" over de Energievisie, "en niet het einde ervan."

Om deze dialoog te laten slagen is het naar ons oordeel nodig dat de gemeente, de provincie, het Rijk en de netwerkbedrijven zich daar allen voor inzetten. Dat vraagt een proces van beleidsontwikkeling waarbij het begrip participatie ruimhartig wordt ingevuld. Het perspectief en de leefwereld van inwoners moeten daarbij het uitgangspunt zijn. Niet dat van afzonderlijke overheden, netwerkbedrijven of afzonderlijke projectorganisaties. Door bewoners centraal te zetten en met hen in gesprek te gaan kunnen we een interactief proces van beleidsontwikkeling realiseren. De participatie van inwoners wordt dan een wezenlijk onderdeel van het gehele proces van beleidsontwikkeling en planvorming, en veel meer dan een geformaliseerde manier waarop inwoners kunnen reageren op voornemens en plannen van overheden en netbeheerders. Dit vraagt om een gecoördineerde aanpak door die organisaties, ook samen met de andere gemeenten in Noord-Holland Noord. We nodigen u uit om daar samen met ons inhoud aan te geven.

Ontwikkelingen in Hollands Kroon: Middenmeer

In de Concept Energievisie beschrijft u de grootschalige ontwikkelingen die de komende jaren kunnen plaatsvinden in de regio Noord-Holland Noord. Op pagina 26 en 27 lezen wij daarover het volgende: "De gemeente Hollands Kroon kan zich ontwikkelen tot een landelijke energie-hub, hoewel dit niet de ambitie van de gemeente is." Door de komst van meer hyperscale datacenters, de verduurzaming van de glastuinbouw en de mogelijke bouw van elektrolysers "zal de vraag naar elektriciteit flink toenemen." Verder noemt de Concept Energievisie Middenmeer als mogelijke aanlandingsplaats voor elektriciteit die wordt gewonnen op zee en als locatie voor een hoogspanningsverbinding. Ten slotte noemt de Concept

Energievisie de mogelijkheid van nog te realiseren zonne-atollen in het IJsselmeer met mogelijk een aansluiting in de gemeente Hollands Kroon.

Wie dit op zich laat inwerken realiseert zich hoe ingrijpend al deze ontwikkelingen kunnen zijn voor onze gemeente. Ontwikkelingen gaan ook zo snel, dat we meer tijd en aandacht moeten nemen om ze te doorgronden, en de effecten ervan naar waarde te schatten. Ons college en onze gemeenteraad hebben die behoefte. Maar wij vragen nu al uw aandacht voor de communicatie met inwoners. Hoe stellen wij hen in staat zich een goed beeld te vormen wat op ons afkomt. Hoe maken wij duidelijk wat dat kan betekenen voor individuele huishoudens, maar ook voor het energiegebruik van organisaties en verenigingen? Hoe houden wij inwoners 'aangesloten' en hoe voorkomen we dat zij deze belangrijke aansluiting kwijtraken, met het risico dat het vertrouwen in het functioneren van het openbaar bestuur verder afneemt?
Daarbij merken we op dat het college en de gemeenteraad inderdaad niet de ambitie hebben uitgesproken om uit te groeien tot een "landelijke energie-hub".

In dat verband hebben we een aantal vragen.
Hanteert u in de Concept Energievisie de juiste getallen als het gaat om de toekomstige energiebehoefte van datacenters? Wij menen dat uw aannames te hoog zijn, en horen graag hoe u tot uw berekeningen bent gekomen.
Dezelfde vraag hebben wij over de toekomstige energiebehoefte van de kassen in de Wieringermeer, en elders in onze gemeente. Welke mogelijkheden zijn er om de vraag naar energie te beperken of terug te dringen? Vrij naar uw eigen woorden op 24 november: energie die je niet gebruikt hoe je ook niet op te wekken en te vervoeren. Welke mogelijkheden zijn er om nieuwe en bestaande woningen verder te verduurzamen, en minder afhankelijk te maken van het elektriciteitsnetwerk, bijvoorbeeld door woningen of groepen woningen zelfvoorzienend te maken?
We onderschrijven wél het belang en de noodzaak inwoners te voorzien van een duurzaam en robuust energiesysteem. En het is uitdrukkelijk onze ambitie om een bestuur te zijn dat de inwoners als "dichtbij en menselijk ervaren", zoals wij het in ons coalitieakkoord hebben verwoord. Het college van Hollands Kroon wil zich inzetten voor een duurzame en inclusieve toekomst, die wordt gedragen door de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. We willen ook bespreken wat er voor inwoners tegenover kan staan bij nieuwe grootschalige ruimtelijke ingrepen, zoals een hoogspanningstracé. We dringen er bij u op aan daar bij de uitwerking van de Concept Energievisie uitdrukkelijk aandacht aan te besteden, en vragen u daarover met ons in gesprek te gaan.

Voorverkenning aanlanding Wind op Zee
De (grootschalige) ontwikkelingen beschreven in de Concept Energievisie komen voort uit verschillende (landelijke) ontwikkelingen. De bouw van windmolens op de Noordzee heeft geresulteerd in de

Voorverkenning aanlanding Wind op Zee 2031-2040 (VAWOZ). Momenteel lopen diverse onderzoeken naar het versterken en uitbreiden van elektriciteitsnetwerken, waaronder ook het hoogspanningsnet. Daar zijn het Rijk, de provincie en de netwerkenbedrijven voor verantwoordelijk. Wij missen de coördinatie op dit gebied en met name de coördinatie van de communicatie hierover, en vragen hier aandacht voor. Welke onderzoeken lopen er precies? Voor welke periode? Wie nemen de besluiten? Wat staat daarbij al vast, en waarover is discussie mogelijk? Wie ondervinden de gevolgen van de besluiten? Hoe voorkomen we dat de lasten ervan eenzijdig worden neergelegd in het landelijk gebied? Hoe zorgen we dat inwoners van Hollands Kroon en andere gebieden in onze provincie ook de lusten ondervinden van nieuwe ontwikkelingen? Daarbij denken we aan het stellen van eisen aan goede landschappelijke inpassing van nieuwe bouwwerken, maar ook aan lokale kennisontwikkeling. Dit soort vragen willen wij voorleggen aan inwoners, en wij willen hen uitnodigen zelf ook met voorstellen te komen. Daarbij denken we onder meer aan inwoners die zich sterk maken voor het behoud en versterking van het authentieke landschap van de Wieringermeerpolder. We denken ook aan ondernemers die zich inzetten voor verduurzaming van hun bedrijven. En zo zijn er meer mensen en organisaties die zich betrokken voelen bij de energietransitie. Hun denkkracht willen wij aanboren en benutten.
We realiseren ons dat het vraagstuk niet alleen belangrijk is maar ook urgent. Zonder goede maatregelen krijgen steeds meer inwoners, bedrijven en instellingen problemen met het afnemen of aanbieden van elektriciteit. Dat is een extra reden om vaart te maken met de communicatie en de participatie over de energievisie.

Daarnaast roepen we op tot een samenhangende benadering van vraagstukken waarbij energie en warmte factoren zijn. Hierbij denken wij aan bijvoorbeeld aan ruimtelijke opgaven, mobiliteitsvraagstukken en woningbouw. En ook aan de Regionale Energiestrategie (RES), het programma Energiehoofdstructuur (PEH), de Voorverkenning Aanlanding Wind op zee (VAWOZ), het Energiebesparingsakkoord, het Convenant Waterstof in zware mobiliteit, de mogelijke waterstofhub in Den Helder, het Hoogspanningstraject van het ministerie van EZK en netbeheerder TenneT en meer. Hoe zorgen we ervoor dat inwoners zicht houden op het bos, en niet verdwalen in dit woud van bomen? Dat is ook wat we bedoelen als we pleiten voor participatie vanuit het perspectief van inwoners.

Datacenters
De Concept Energievisie wekt de suggestie dat er naast de huidige mogelijkheden voor datacenters in de toekomst ruimte zou zijn voor nog meer datacenters op Agriport A7. Wij zien die ruimte niet. In ons coalitieakkoord hebben wij aangegeven een pas op de plaats te maken bij deze en andere grootschalige ontwikkelingen. Wij missen in de Concept Energievisie aandacht voor mogelijkheden om de hoge energievraag van bedrijven te beperken.

Ontwikkelingen in Hollands Kroon: landelijk gebied

In de Concept Energievisie stelt u dat het ontwikkelpad van het landelijk gebied is gerelateerd aan de ontwikkelpaden in de stedelijke gebieden. Dat kan de indruk wekken dat het gaat om een keuze tussen óf het stedelijk óf het landelijk gebied. Waarbij in het landelijk gebied vooral ingezet wordt op 'slimme oplossingen'. De gemeente maakt zich zorgen hierover. Net als de gemeente Schagen vragen wij aandacht voor het landelijk gebied. Daar gaat het vaak om kleinschalige vraagstukken, die maatwerk vergen om ze op te lossen. Daarbij verwijzen we ook naar het recente rapport *Wat wel kan* van oud-CdK Johan Remkes, over het stikstofvraagstuk. Remkes merkte op "dat een groot deel van de boeren én inwoners van het landelijk gebied zich zwaar tekortgedaan (en soms zelfs bedonderd) voelt". Naar zijn inzicht is dat ook echt het geval. Hij stelde ook vast dat er in zijn gesprekken met boeren op "werd gehamerd dat er een waardig en fatsoenlijk transitieproces moet komen." Wat ons betreft geldt dit ook voor het proces van energietransitie in het algemeen, en zeker in het landelijk gebied.

Hollands Kroon wil de agrarische hoofdstad van Nederland zijn. We moeten helaas vaststellen dat het landelijk gebied achterloopt als het gaat om goede elektrische infrastructuur. In het verleden is vaak de keuze gemaakt om stedelijke ontwikkeling te laten voorgaan op ontwikkelingen in het landelijke gebied. Een voorbeeld hiervan is het 3 kV netwerk dat nu nog op Wieringen ligt, terwijl de landelijke standaard inmiddels 10 kV is. Dit resulteert nu in beperkingen voor bijvoorbeeld agrariërs als het gaat om verduurzaming. Enerzijds lopen zij aan tegen beperkingen in duurzame energie-opwek en terug levering. Anderzijds worden zij beperkt in hun mogelijkheden doordat de vraag naar elektriciteit stijgt bij de overstap naar meer duurzame bronnen voor energie en transport. De uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk lijkt met name gericht op het faciliteren van stedelijke gebieden en grootschalige ontwikkelingen, en niet op het faciliteren van het landelijke gebied. Tegelijk vinden juist daar de ruimtelijke ingrepen plaats die noodzakelijk zijn voor het versterken van de energie-infrastructuur.

Wij vragen daarom uw aandacht voor de kwaliteit van de energie-infrastructuur in het landelijk gebied.

Voor slimme oplossingen ligt het initiatief tot op heden hoofdzakelijk bij de agrariërs zelf. Hierbij dient de initiatiefnemer zelf tijd vrij te maken, kennis op te doen en te investeren. De gemeente zou graag zien dat de provincie hierbij een coördinerende, ontzorgende, adviserende en proactieve rol op zich neemt. Ook daarover gaan wij graag met u in gesprek, samen met de inwoners en bedrijven.

Aandachtspunten

Verder wil de gemeente u graag een aantal aandachtspunten meegeven voor de verdere uitwerking van de Energievisie.

In het rapport is aangegeven dat ingezet wordt op het behoud van het landschap. TenneT geeft aan een 380 kV hoogspanningsleiding niet ondergronds te kunnen aanleggen. De gemeente verzoekt de provincie toch om dit nader te onderzoeken. Wellicht is het mogelijk om te kiezen voor gelijkspanning, zoals bij de aanlanding van energie die is opgewekt door wind op zee. Ook vraagt de gemeente uw aandacht voor het uitruilprincipe. Daarmee bedoelen we dat nieuwe bovengrondse kabels worden gecompenseerd door oude bovengrondse kabels ondergronds te brengen.

Voor VAWOZ vraagt de gemeente u in het vizier te houden wat de mogelijkheden en ontwikkelingen zijn voor de productie van waterstof op zee. Dit zou de noodzaak voor een 380 kV verbinding voor de VAWOZ in de Noordkop overbodig maken, evenals de bouw van een elektrolyser op land.
De Concept Energievisie gaat in op de mogelijke toepassing van waterstof als bron van energie. Die lijkt vooral te liggen op het gebied van industrie en zwaar materieel. Wij verzoeken u nader te overwegen welke andere mogelijke toepassingen er zijn.

Tot besluit

Wij realiseren ons het belang en de urgentie van versterking van het energienetwerk. Ons motto daarbij is: het gaat over ons, en dus moet het mét ons en mag het nooit zonder ons. Die belangrijke boodschap willen wij nogmaals met klem onder uw aandacht brengen. *Samen bouwen aan vertrouwen*, dat is de titel van ons coalitieakkoord. Die vastberaden wil om hiermee aan de slag te gaan geldt wat ons betreft beslist ook voor onze samenwerking met de provincie en de andere partijen die zich inzetten voor de Energievisie voor Noord-Holland Noord.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

W. Eppinga
30-11-2022

W. Eppinga
secretaris

R.N. Leever
30-11-2022

R.N. Leever
loco-burgemeester

Digitally signed by Zynyo B.V.
Date: 2022.11.30 12:19:03 CET
Document ID:
414e698d-1a15-4f62-8940-dd512c0d1724